

Sygn. akt VIII GC 1214/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Tadeusz Górka

Protokolant sekretarz sądowy Magdalena Piskow

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2022 roku w Bydgoszczy na rozprawie według przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych

sprawy z powództwa (...) ((...)) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 18 030,11 zł (osiemnaście tysięcy trzydzieści złotych jedenaście groszy)

- 1) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 623,75 zł od 10 lipca 2019 roku do dnia zapłaty
- 2) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 839,61 zł od 30 lipca 2019 roku do dnia zapłaty
- 3) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 852,96 zł od 16 listopada 2019 roku do dnia zapłaty
- 4) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 683,17 zł od 16 listopada 2019 roku do dnia zapłaty
- 5) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 413,28 zł od 17 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty
- 6) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 2 317,91 zł od 17 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty
- 7) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 683,17 zł od 17 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty
- 8) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 6 450,26 zł od 31 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty
- 9) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 708,48 zł od 15 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty
- 10) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 738 zł od 15 lutego 2020 roku do dnia zapłaty

11) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 738 zł od 17 marca 2020 roku do dnia zapłaty

12) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 767,52zł od 15 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty

13) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 738 zł od 14 maja 2020 roku do dnia zapłaty

14) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 738 zł od 16 czerwca 2020 roku do dnia zapłaty

15) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 738 zł od 15 lipca 2020 roku do dnia zapłaty

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 104,16 zł (sześć tysięcy sto cztery złote szesnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty,

IV. przyznaje r.pr. M. S. wynagrodzenie za czynności kuratora procesowego ustanowionego na podstawie art. 69 § 1 kpc w kwocie 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych), która uwzględnia należny podatek VAT, które wypłacić z zaliczki uiszczonej przez stronę powodową.

Sędzia Tadeusz Górka

Sygn. akt VIII GC 1214/22

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. kwoty 25 216,26 złotych wraz z odsetkami od kwot i dat wskazanych w pozwie. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że pozostaje z pozwanym w stałych stosunkach gospodarczych. W związku z wykonywaniem umów sprzedaży powód wystawił faktury VAT, które pozwana spółka przyjęła do rozliczenia, nie uregulowała jednak wynikającego z nich zadłużenia w całości. Do zapłaty pozostały kwoty objęte pozwem. Strony zawarły także umowę najmu długoterminowego urządzeń H. oraz wykonanie usług dodatkowych wynikających z umowy. Zgodnie z pkt. 5 OWU pozwany mógł w każdym czasie poszerzyć najmowany od powoda asortyment. W dniu wypowiedzenia umowy pozwany wynajmował od powoda 43 urządzenia. Z uwagi na brak płatności czynszu najmu powód wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty zaległości wraz z informacją, że brak zapłaty skutkować będzie wypowiedzeniem umowy. Pozwany nie zwrócił najmowanego sprzętu w terminie wobec czego został obciążony opłatami dodatkowymi zgodnie z postanowieniami zawartej umowy. Kara umowna została naliczona za wcześniejsze rozwiązanie umowy z winy pozwanego oraz za niezwrócenie sprzętów należących do powoda. Powód wniósł także o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych albowiem wierzytelność powstała w związku z zawartą przez strony umową.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 27 czerwca 2022r. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Uprzednio postanowieniem z dnia 23 czerwca 2022 roku ustanowił dla strony pozwanej kuratora na podstawie art. 69 § 1 kpc.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o przyznanie wynagrodzenia kuratorowi.

W uzasadnieniu, pozwany podniósł, że powód nie dołączył do pozwu „listy produktów umownych”, które pozwany w czasie obowiązywania umowy wynajął. Nie udowodnił więc podstawy żądania opłat za narzędzia wskazane na fakturach VAT. Pozwany wskazał także, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy sprzedaży. Pozwany dalej wskazywał, że powód nie przedłożył skutecznego doręczenia wezwania do zapłaty, faktur dołączonych do pozwu, not obciążeniowych oraz wypowiedzenia umowy. Wezwanie do zapłaty zostało skierowane na adres ul. (...) B.. Pod tym adresem mieści się wiele podmiotów gospodarczych. Zdaniem pozwanego nie ma podstaw do naliczania kar umownych zawartych w notach obciążeniowych dołączonych do pozwu. Skoro nie wiadomo jakie urządzenia były wynajęte, nie ma możliwości prawidłowego obliczenia wysokości kary umownej.

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Strony w dniu 29 marca 2018r. zawarły umowę o zarządzanie flotą urządzeń na mocy, której powód świadczył usługę najmu długoterminowego urządzeń oraz wykonywał usługi dodatkowe zgodnie z umową. Produkty umowne, okresy użytkowania i płatności, podlegające umowie określone zostały w liście produktów umownych.

W przypadku rozwiązania umowy z jakiegokolwiek powodu, klient zobowiązany był bezzwłocznie zwrócić produkty umowne w dobrym stanie. Jeżeli powód rozwiązywał umowę z przyczyn określonych w punkcie 3.1.a (tj. druga strona naruszyła którekolwiek z postanowień umowy i nie naprawiła skutków tego naruszenia w ciągu 30 dni od poinformowania o nich przez stronę poszkodowaną) lub 3.1.c. to klient zobowiązany był bezzwłocznie zapłacić kwotę o wartości równej sumie wszystkich zaległych w danej chwili całkowitych miesięcznych opłat za użytkowanie oraz karę umowną w wysokości 25% sumy pozostałych do zakończenia okresu umowy opłat i wszelkich należnych podatków, pomniejszonych o wartość usług dodatkowych – w takim wypadku klient ponosił wszelkie koszty związane ze zwrotem produktów umownych (pkt. 3.2. umowy).

Zgodnie z pkt. 6.2. umowy, jeżeli klient nie zwrócił produktu umownego w ciągu sześćdziesięciu dni, klientowi naliczana była kara umowna za zwłokę w wydaniu produktu umownego odpowiadająca 10% ceny listowej z dnia zawarcia umowy na dany produkt umowny lub aktualnej ceny listowej następcy danego produktu umownego. Klientowi nie przysługiwało prawo nabycia produktu umownego, który nadal pozostawał własnością powoda.

Zgodnie z pkt. 8.1. umowy, w przypadku kradzieży lub zagubienia produktów umownych, powód wycofywał je z umowy i listy produktów umownych oraz zaprzestawał wystawienia faktury VAT za dany produkt. Począwszy od kolejnego miesiąca przypadającego po dacie zgłoszenia.

Dowód: umowa k. 21-22.

Powód sprzedał stronie pozwanej towary opisane w fakturze VAT numer (...) na kwotę 623,75 zł z terminem płatności do 9.07.2019r. oraz fakturze VAT nr (...) na kwotę 839,61 zł z terminem zapłaty do 15.07.2019 roku.

Powód wynajął stronie pozwanej towary opisany w fakturze VAT numer (...) opiewającej na kwotę 2 371,91 zł z terminem płatności do 15.11.2019r. fakturze VAT nr (...) opiewającej na kwotę 683,17 zł z terminem płatności do 1.11.2019r., fakturze VAT nr (...) opiewającej na kwotę 2 371,91 zł z terminem płatności do 15.12.2019r. oraz fakturze VAT nr (...) opiewającej na kwotę 683,17 zł z terminem płatności do 1.12.2019r.

Powód wystawił na pozwanego fakturę VAT w dniu 30.11.2019r. nr (...) na kwotę 413,28 zł za brak zwrotu maszyn zastępczych a także fakturę VAT w dniu 31.12.2019r. nr (...) na kwotę 708,48 zł, fakturę VAT w dniu 31.01.2020r. nr (...) na kwotę 738 zł, fakturę VAT w dniu 29.02.2020r. nr (...) na kwotę 738 zł, fakturę VAT w dniu 31.03.2020r. nr (...) na kwotę 762,52 zł, fakturę VAT w dniu 29.04.2020r. nr (...) na kwotę 738 zł, fakturę VAT w dniu 31.05.2020r.

nr (...) na kwotę 738 zł oraz fakturę VAT w dniu 30.06.2020r. nr (...) na kwotę 738 zł tytułem wypożyczenia szlifierki kątowej, z terminem płatności w ciągu 14 dni od wystawienia.

Powód wystawił na pozwanego notę obciążeniową nr (...) na kwotę 6 450,26 zł z terminem płatności do 30.12.2019r. oraz notę obciążeniową nr (...) na kwotę 7 132,15 zł z terminem płatności do 6.02.2020r. tytułem kary umownej.

Dowód: faktury VAT k. 23-29, 32 i 35-40, noty obciążeniowe k. 30-31 i 33-34.

Powód pismem datowanym na dzień 20.11.2019r. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 12 220,32 zł w terminie do 20.12.2019r. Powód złożył także oświadczenie o rozwiązaniu umowy, pod warunkiem bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu zapłaty. Wezwanie doręczono współnikowi spółki M. S..

Dowód: pismo z 20.11.2019r. z potwierdzeniem nadania k. 41-42.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez stronę powodową dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt. 2,4 i 5 k.p.c. w zw. z art. 233 § 2 k.p.c. wnioski o zobowiązanie strony pozwanej do przedłożenia ewidencji zakupów VAT strony pozwanej za lata 2019-2020. Przeprowadzenie tego dowodu było niemożliwe z uwagi na brak zarządu pozwanej spółki. Dowód ten zmierzał równocześnie do przedłużenia postępowania. Sąd na podstawie art. 233 § 2 k.p.c. w zw. z art. 248 § 1 k.p.c. uznał zaksięgowanie faktur przez pozwanego. Z uwagi na brak zarządu, nie było kogo zobowiązać do przedstawienia faktur, a uniemożliwienie przeprowadzenia tego dowodu obciąża, w okolicznościach sprawy, stronę pozwaną. Strona pozwana powinna wybrać i mieć zarząd w spółce. Bierność w tym zakresie obciąża tylko spółkę. Tym samym wniosek strony powodowej o zobowiązanie strony pozwanej do przedłożenia ewidencji zakupów VAT strony pozwanej za lata 2019-2020 był zasadny, ale musiał zostać pominięty. Obowiązkiem stron jest m.in. dokonywanie czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami oraz dawanie wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek, a także przedstawianie dowodów (art. 3 kpc). W ocenie Sądu niesprawiedliwe i sprzeczne zasadą prawdy materialnej oraz art. 233 kpc byłoby wyciąganie wobec strony powodowej negatywnych konsekwencji tego, że po stronie pozwanej nie ma zarządu, który można by zobowiązać do przedłożenia dokumentacji księgowej, a jednocześnie prokurent pozwanej spółki (co przyznała kuratora na rozprawie) oświadczył, że żadnych dokumentów do Sądu nie dostarczy. Tym samym Sąd uznał, że okoliczność na jaką miał być przeprowadzony powyższy dowód jest udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy i także na podstawie art. 235[2] § 1 pkt 2 kpc pominął dowód.

Przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód domagał się od pozwanego zapłaty za zakupiony towar, wymieniony szczegółowo w wystawionych fakturach VAT, zapłaty za najem urządzeń oraz zapłaty kar umownych.

Dla obrony przeciwko dochodzonym wobec niemu roszczeniom strona pozwana podnosiła, że powód nie wykazał swojego roszczenia zgodnie z ciężarem dowodu, brak skutecznego wezwania do zapłaty i rozwiązania umowy.

W niniejszej sprawie Sąd nie ma wątpliwości co do faktu, iż powód sprzedał i dostarczył pozwanemu zakupione przez niego towary, szczegółowo wymienione w wystawionych fakturach VAT a także, że pozwany wynajmował urządzenia powoda. Strony łączył zatem zobowiązaniowy stosunek sprzedaży oraz najmu. Wynika to przede wszystkim z umowy o zarządzanie flotą urządzeń (k.21-22).

Sąd zważył, iż zgodnie z art. 535 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Podstawowym

przedmiotem sprzedaży jako stosunku prawnego jest przeniesienie przez sprzedawcę na kupującego własności rzeczy – nieruchomości i rzeczy ruchomych. Obok przeniesienia własności rzeczy, podstawowym obowiązkiem sprzedawcy jest obowiązek jej wydania, co oznacza przeniesienie posiadania rzeczy.

Sprzedaż jest umową dwustronnie zobowiązującą. Skutkiem zawarcia umowy sprzedaży jest zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy lub prawa na kupującego oraz zobowiązanie się kupującego do zapłacenia sprzedawcy umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest, więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. W takim ujęciu umowa sprzedaży ma charakter umowy wzajemnej. Umowa sprzedaży ma charakter umowy konsensualnej. Umowa sprzedaży ze swej istoty jest umową o charakterze odpłatnym.

Odpowiednikiem świadczenia sprzedawcy jest umówiona cena, a więc ustalona przez strony i wyrażona w pieniądzu wartość rzeczy lub prawa będących przedmiotem umowy.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z zasadami procesu cywilnego, ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232, art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Zatem ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (Stanisław Dmowski, Stanisław Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga pierwsza, część ogólna, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Wydanie 4 zmienione, s. 46). Pozwany w żaden sposób nie udowodnił, aby powództwo było przedwczesne ani aby termin zapłaty został odroczony.

Mając na uwadze tak ukształtowany rozkład ciężaru dowodu, Sąd doszedł do przekonania, że zgłoszone powództwo w części dotyczącej należności za sprzedany towar zasługuje na uwzględnienie. Strona powodowa przedstawiła bowiem środki dowodowe potwierdzające zasadność swojego żądania, tak co do zasady, jak i co do wysokości w postaci faktur VAT o numerach (...) (k.23 i 24).

Pozwany nie posiada zarządu (co wynika z danych w KRS) i nie mógł przedłożyć rejestru faktur VAT. Sąd pominął ten wniosek złożony przez pełnomocnika powoda z przyczyn opisanych wcześniej. Jednak zaznaczyć trzeba, że z uwagi na treść art. 233 § 2 kpc Sąd uznał zaksięgowanie tych faktur przez stronę pozwaną.

Jak przyznał kurator strony pozwanej na rozprawie kontaktowała się ona z prokurentem strony pozwanej i ten oświadczył, że nie przedłożył żadnej dokumentacji pozwanej spółki. Zdaniem Sądu zebrane dowody i materiał sprawy pozwalają na uznanie, że strona pozwana przyjęła i zaksięgowała faktury dołączone do pozwu. Wynika to także z tego, że stronie pozwanej wysłano wezwanie do zapłaty z dnia 20 listopada 2019 roku (k.41), na adres siedziby spółki z KRS. Wezwanie to odebrał wspólnik spółki M. S. (k.42), a strona pozwana na to wezwania w żaden sposób nie odpowiedziała.

Ponadto strona pozwana przed wszczęciem postępowania sądowego nie kwestionowała faktu zawarcia umów (sprzedaży i najmu), doręczenia wezwania do zapłaty ani niewykonania umów przez powódkę. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego gdyby nie zawierała takich umów i nie otrzymała tych dokumentów i narzędzi to po wezwaniu do zapłaty z dnia 20 listopada 2019 roku odpowiedziałaby na takie pismo. Z okoliczności sprawy wynika zaś jej bierność.

Powyższe dowody i ustalenia potwierdzają, że pozwana dokonała zakupu w powodowej spółce towaru za łączną kwotę 1 463,36 zł.

Sąd zważył, iż w myśl art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Stosunek prawny najmu ma charakter dwustronnie zobowiązujący i wzajemny (zob. uwagi do art. 487). Ekwiwalentem świadczenia wynajmującego, które polega na oddaniu rzeczy do używania, jest świadczenie najemcy, polegające na płaceniu umówionego czynszu. W związku z tym najem jest umową odpłatną (zob. też H. Ciepla (w:)

J. Gudowski, Komentarz, t. III, cz. 2, 2013, s. 390 i n.; W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 475; J. Jezioro (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 1069).

Podstawowym obowiązkiem najemcy (pозwanej) było, więc płacenie czynszu za najem, a prawidłowe wykonanie tego zobowiązania przez dłużnika może nastąpić jedynie przez spełnienie świadczenia w całości we właściwym czasie. W przeciwnym wypadku, najemca popadnie w zwłokę wobec właściciela rzeczy, który jako wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik (najemca lokalu) odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

Sąd doszedł do przekonania, że zgłoszone powództwo w części dotyczącej należności za najem urządzeń zasługuje na uwzględnienie. Strona powodowa przedstawiła bowiem środki dowodowe potwierdzające zasadność swojego żądania, tak co do zasady, jak i co do wysokości w postaci umowy najmu urządzeń oraz faktur VAT o numerach (...). Dowody te potwierdzają, że pozwany wynajmował urządzenia wskazane w fakturach VAT i we wskazanym w nich okresie oraz jest zobowiązany do zapłaty z tego tytułu łącznie kwoty 11 689,44 zł. Również w zakresie umowy najmu urządzeń powieścić należy argumentację o zaksięgowaniu przez stronę pozwaną faktur.

Sąd dostrzega trudności dowodowe po stronie pozwanej (kuratora ją reprezentującego), ale te okoliczności mogą obciążać tylko tę stronę. Na pewno możliwe było złożenie wniosku dowodowego o przesłuchanie współnika pozwanej spółki- M. S. w charakterze świadka lub byłych członków zarządu- choćby podpisującego umowę o zarządzaniu flotą J. Ł. (k.49, 21). Tego z nieznanymi Sądowi przyczyn nie zrobiono. Przedłożone zaś przez stronę powodową dowody i wnioski pozwalały, w ocenie Sądu, w sposób jednoznaczny ustalić, że umowa była wykonana.

Sąd zwrócił uwagę, że do powyższej umowy nie dołączono listy produktów umownych, jednak umowa o zarządzanie flotą urządzeń z dnia 29 marca 2018 roku (k.21-22) została podpisana przez ówczesnego prezesa zarządu pozwanej spółki a na jej podstawie wystawiono następnie faktury VAT, w których wymieniono wynajmowane urządzenia i okres najmu bądź przedmiot sprzedaży. Wpisano w nich ilość urządzeń, miesiąc rozpoczęcia najmu, okres najmu danego urządzenia oraz stawkę najmu i termin płatności. Sąd nie miał zatem wątpliwości że strony zawarły umowę najmu a roszczenie powoda z tego tytułu jest zasadne zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

Stosowanie do art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikającej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Wedle art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

Zgodnie z art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Wedle art. 474 k.c. dłużnik odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób którym wykonanie zobowiązania powierza.

Strony postanowiły w umowie, że „klient zobowiązany był bezzwłocznie zwrócić produkty umowne w dobrym stanie. Jeżeli powód rozwiązywał umowę z przyczyn określonych w punkcie 3.1.a (tj. druga strona naruszyła którekolwiek z postanowień umowy i nie naprawiła skutków tego naruszenia w ciągu 30 dni od poinformowania o nich przez stronę poszkodowaną) lub 3.1.c. to klient zobowiązany był bezzwłocznie zapłacić kwotę o wartości równej sumie wszystkich zaległych w danej chwili całkowitych miesięcznych opłat za użytkowanie oraz karę umowną w wysokości 25% sumy pozostałych do zakończenia okresu umowy opłat i wszelkich należnych podatków, pomniejszonych o wartość usług dodatkowych – w takim wypadku klient ponosił wszelkie koszty związane ze zwrotem produktów umownych (pkt. 3.2. umowy). Natomiast jeżeli klient nie zwrócił produktu umownego w ciągu sześćdziesięciu dni, klientowi naliczana była kara umowna za zwłokę w wydaniu produktu umownego odpowiadająca 10% ceny listowej z dnia zawarcia umowy na dany produkt umowny lub aktualnej ceny listowej następcy danego produktu umownego. Klientowi nie przysługiwało prawo nabycia produktu umownego, który nadal pozostawał własnością powoda.

Kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym, na które strony mogą wyrazić zgodę na zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.) w zakresie granic określonych przez art. 483 k.c. oraz art. 484 k.c. W myśl art. 483 § 1 k.c. kara umowna może być zastrzeżona na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, przy czym w tym ostatnim przypadku chodzi najczęściej o nieterminowe wykonanie zobowiązania. Zastrzeżenie kary umownej jest objęte wyłącznie wolą umawiających się stron.

Celem zastrzeżenia kary umownej, oprócz funkcji dyscyplinującej dłużnika do wykonania zobowiązania, jest ułatwienie dochodzenia należności w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Dłużnik bowiem powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią. Natura kary umownej wyłącza konieczność badania szkody wierzyciela. Do przedmiotowo istotnych elementów zastrzeżenia kary umownej zaliczyć należy określenie zobowiązania, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie rodzi obowiązek zapłaty kary oraz określenie świadczenia stanowiącego karę umowną. Kara umowna występuje pod postacią określonej sumy, co niekoniecznie musi oznaczać, że zastrzegając ją, należy ustalić jednocześnie jej wysokość. Określenie kary może nastąpić przez wskazanie kryteriów, którymi posługując się, możliwe będzie wskazanie sumy, jaką dłużnik zobowiązany będzie zapłacić wierzycielowi. Stosowane tu bywają rozmaite rozwiązania, np. określony procent wartości całego lub części świadczenia czy też określona stawka pomnożona przez ilość dni zwłoki (zob. W. Popiołek, w: K. Pietrzykowski, KC. Komentarz, t. 2. 2005, s. 68).

Zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania nie zwalnia dłużnika z obowiązku jej zapłaty w razie wykazania, że wierzyciel nie poniósł szkody (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2003 r., sygn. akt III CZP 61/03, *legalis* nr 59773).

W związku z powyższym dla zasadności żądania powoda kary umownej, powinien on wykazać, że pozwany nie wykonał lub nienależycie wykonał zobowiązanie umowne, które rodzi obowiązek zapłaty kary umownej.

Pozwana zobowiązana była m.in. do uiszczenia czynszu najmu. Na każdej fakturze za czynsz najmu wskazana jest ilość urządzeń, miesiąc rozpoczęcia najmu, okres trwania, stawka i termin płatności. Niewątpliwie jest, że pozwana pozostawała w zwłoce z zapłatą wymienionych w pozwie faktur VAT. Sąd w tym miejscu wskazuje, że powód wysłał wezwanie do zapłaty wraz z wypowiedzeniem umowy z 20.11.2019r. na adres ul. (...), który zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi pełnemu z Rejestru Przedsiębiorców. Adres ten jest adresem pozwanego od dnia rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, tj. od dnia 27 września 2016r. i był adresem pozwanego w dniu zawarcia przedmiotowej umowy. W ocenie Sądu powód prawidłowo rozwiązał umowę oraz wezwał stronę pozwaną do zapłaty. Oświadczenia o rozwiązaniu odebrał wspólnik spółki. Oświadczenie wywołało skutek w oparciu o art. 61 § 1 kc. Nawet gdyby twierdzić, że wezwania i oświadczenia nie odebrała osoba uprawniona to należałoby uznać, że sam pozwany pozbawił się możliwości odebrania wezwania do zapłaty i innych dokumentów, a w ocenie Sądu miał taką możliwość w rozumieniu art. 61 § 1 kc. Zarzut kuratora okazał się niezasadny. W przedmiotowej sprawie wystąpiły więc przesłanki do nałożenia kary umownej.

Nota (...) (k.30-31) została wystawiona pozwanemu stosownie do pkt. 3.2. umowy. Opłata ta naliczana była w sposób zautomatyzowany w systemie powoda, biorąc pod uwagę ilość miesięcy najmu długoterminowego urządzeń powoda, dla każdego urządzenia z osobna pomniejszona o świadczone przez powoda usługi dodatkowe – głównie usługi serwisowe. Okres najmu każdorazowo wskazywany był na fakturze VAT. Kwota dochodzona przez powoda stanowi wynagrodzenie, które powód osiągnąłby przy wykonaniu umowy zgodnie z czasem obowiązywania najmu dla każdego urządzenia – przy czym kwota ta została pomniejszona o usługi dodatkowe, w szczególności opłatę za serwis. Wyjaśnienia z pisma pełnomocnika strony powodowej datowanego na 18 sierpnia 2022 roku są w pełni zrozumiałe (k.101v). Sąd uznał roszczenie powoda wynikające z noty (...) za zasadne.

Odnosząc się do roszczenia określonego w nocie nr (...) (k.33-34) powstałego wskutek braku zwrotu maszyn przez pozwanego w określonym terminie. Sąd wskazuje, że brak jest ceny listowej z dnia zawarcia umowy – ciężar dowodu w tym zakresie obciąża powoda. Zgodnie z zastrzeżeniem umownym określonym w punkcie 6.2. umowy, w przypadku jej niewykonania w terminie powód naliczał karę umowną w wysokości 10% ceny listowej urządzeń

powoda. Skoro zatem nie wskazano ceny listowej, niemożliwym jest określenie właściwej wysokości kary umownej naliczonej na powyższej podstawie. Pozbawiono Sąd możliwości zweryfikowania wyliczenia tych wartości. Ciężar dowodu wykazania wysokości naliczonej kary umownej obciążał stronę powodową. Wyjaśnienia powoda w tej kwestii są całkowicie niejasne i niezrozumiałe (k.101v-102- pismo pełnomocnika strony powodowej datowane na 18 sierpnia 2022 roku). Nie padają nawet twierdzenia jaka była wysokość ceny listowej. Zarzut kuratora strony pozwanej okazał się w tej części zasadny. W związku z powyższym Sąd uznał roszczenie powoda w tej części za bezzasadne i powództwo oddalił.

Sąd nie dostrzegł w sprawie istnienia szczególnych okoliczności, które przemawiałyby za zastosowaniem normy z art. 5 k.c. tj. nadużycia zasad współżycia społecznego poprzez powoda. W ocenie Sądu niedopuszczalnym jest zastosowanie art. 5 k.c. z przyczyn wyłącznie uniemożliwiających stronie pozwanej zdobycie potrzebnych do obrony dowodów. Te okoliczności nie obciążają strony powodowej. Sąd nie dopatrył się także nadużycia norm procesowych przez stronę powodową.

Co więcej byłoby to sprzeczne z aprobowaną przez Sąd tzw. „zasadą czystych rąk”, która jest w praktyce sądowej powszechnie przyjmowana, jako wyrażająca aprobowane w społeczeństwie poczucie, iż osoba nieuczciwa nie powinna móc skutecznie powoływać się na cudzą nieuczciwość jako podstawę swojej obrony. Innymi słowy nie może powoływać się na naruszenie zasad współżycia społecznego osoba, która sama zasady te (lub przepisy prawa) narusza. Brak zapłaty za towar sprzedany czy wynajęty bez żadnego racjonalnego uzasadnienia oraz bierność po stronie pozwanej (w ramach postępowania sądowego i postępowania w KRS-ie) nie pozwala na zastosowania normy z art. 5 k.c.

W tym stanie sprawy, Sąd na podstawie art. 535 k.c., art. 659 § 1 k.c. w zw. z art. 750 k.c. oraz art. 484 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda w pkt I sentencji wyroku kwotę 18 084,11 zł (suma wszystkich kwot z pozwu poza notą opiewającą na kwotę 7 132,15 zł). W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu w punkcie II wyroku- co do kwoty 7 132,15 zł w nocie nr 1317012346 (nota z dnia 30 stycznia 2020 roku).

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. po terminie płatności wynikającym z faktury lub noty księgowej. W przypadku odsetek od umów sprzedaży i umów najmu Sąd orzekał o odsetkach na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (cena sprzedaży i czynsz najmu dotyczą transakcji handlowych). Ponownie należy wskazać, że skutecznie doręczono, w trybie art. 61 § 1 kc, stronie pozwanej faktury i noty księgowe.

Sąd orzekając o kosztach procesu oparł się o art. 100 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z kwoty 25 216,26 złotych stanowiącej wartość przedmiotu sporu w momencie wytoczenia powództwa, powód został uznany za stronę wygrywającą w zakresie zasądzonej kwoty 18 030,11 zł orzeczonej w punkcie I wyroku. Sąd wskazuje, że powód nieprawidłowo zsumował wszystkie kwoty z pozwu. Prawidłowa suma wyniosła 25 162,26 zł, a nie 25 216,26 zł (czeski błąd w pozwie). Oznacza to że powód wygrał proces w ok. 72% (18 030,11/25 216,26 zł).

Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu strony powinny ponosić koszty procesu, w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę. Koszty procesu wyniosły 8 478 złotych po powoda (w tym: 3600 złotych – koszty wynagrodzenia radcy prawnego, 17 złotych - opłata skarbową za udzielenie pełnomocnictwa, 1 261 złotych - opłata od pozwu, zaliczka na poczet kuratora-3600 zł [k.73-74]). Strona pozwana nie poniosła żadnych kosztów.

Wartość 72% z kwoty 8 478 złotych to 6 104,16 złotych, W wyniku powyższego Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki tę kwotę w punkcie III wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd nie dopatrył się przy tym szczególnie uzasadnionego wypadku, który uzasadniałby nieobciążanie strony pozwanej kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Nie podano żadnych racjonalnych argumentów za tym, aby zastosować tę normę wobec podmiotu, który bez żadnego uzasadnienia nie zapłacił ceny ani czynszu najmu za sprzęt, który otrzymał. Od postanowienia oddalającego wnioski o ogłoszenie upadłości minęły ponad dwa lata. Trudno

jednocześnie przyznać ochronę z art. 102 k.p.c. podmiotowi, którego zachowanie jest nielojalne. Ponowić należy argumentację odnoszącą się do zarzutu (podnoszonego przez kuratora) nadużycia przez stronę powodową prawa i zasady „czystych rąk”.

Na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z § 1 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 roku (Dz. U. z 14 marca 2018 roku, poz. 536) w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, Sąd przyznał kuratorowi radcy prawnemu M. S. wynagrodzenie w kwocie 3600,00 zł tytułem wynagrodzenia kuratora dla pozwanego ustanowionego na podstawie art. 69 kpc (pkt IV wyroku). W zakresie uwzględnienia w kwocie 3600 zł podatku VAT, niniejszy Sąd miał na uwadze Uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 2021 r. (sygn. III CZP 68/20, LEX nr 3251984), z której to wynika, że wynagrodzenie kuratora procesowego ustanowionego na podstawie art. 69 § 1 k.p.c., obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług, sąd podwyższa o kwotę tego podatku. W tych okolicznościach wynagrodzeni podwyższone o podatek od towarów i usług, tj. łącznie 3600,00 zł uwzględnia nakład pracy kuratora i stopień skomplikowania sprawy mają na uwadze treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 roku (Dz. U. z 14 marca 2018 roku, poz. 536) w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Kurator składała pisma procesowe odnoszące się do stanu faktycznego sprawy. Jeden z jej zarzutów okazał się zasadny (co do należności z noty opiewającej na kwotę 7 132,15 zł), a ponadto stawiała się na rozprawie i doprecyzowała swoje wnioski, zarzuty i twierdzenia. Podjęła również próby kontaktu z prokurentem pozwanej spółki (k.96).

Sędzia Tadeusz Górka